

Kilka dni temu do naszej redakcji zadzwonił lekarz, który wystawił swojej pacjentce z wysiłkowym nietrzymaniem moczu zlecenie na refundowane środki wchłaniające. Wydawało mu się to całkiem naturalne. W efekcie lekarz otrzymał z Narodowego Funduszu Zdrowia pismo z prośbą o doprecyzowanie kryteriów chorobowych, zresztą słusznie, ponieważ wysiłkowe NTM, tak jak żaden inny rodzaj NTM, nie kwalifikuje do refundacji. Lekarz podsumował to w następujący sposób: - Ja chciałem po prostu pomóc mojej pacjentce...

Można dodać co robią w takich sytuacjach inni lekarze lub co zrobi wspomniany lekarz następnym razem - wypiszą zlecenia na refundowane środki wchłaniające na przykład na nowotwór albo zespół otyłości.

Polska jest jedynym krajem gdzie kryterium wypisywania zleceń na refundowane pieluchy czy pieluchomajtki to nowotwór lub choroba układu nerwowego. W innych państwach, np. w Czechach czy na Słowacji, podstawowym kryterium refundacji jest nietrzymanie moczu.

Dla polityków, którzy nie mieli nigdy do czynienia z problemem nietrzymania moczu, środki wchłaniające to zwykle pozycje w wykazie środków pomocniczych. Tymczasem dla chorych z NTM środki wchłaniające to możliwość normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Używanie ich daje pacjentom poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość społecznej aktywizacji.

Komu refundacja

Ze środków wchłaniających osoby cierpiące na nietrzymanie moczu mogą korzystać przejściowo - np. w okresie oczekiwania na wizytę u lekarza czy na efekty terapii - lub stale, w przypadkach niemożliwych do całkowitego wyleczenia. Obecnie, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, do refundacji kwalifikują się pacjenci mający NTM w wyniku zmian nowotworowych, zespołów otyłościowych, chorób układu nerwowego czy wad rozwojowych.

Refundacja nie przysługuje natomiast osobom, które z innych przyczyn niż wyżej wymienione cierpią na nietrzymanie moczu. A przyczyn tych może być wiele, na przykład osłabienie mięśni dna miednicy, nadreaktywność wypręca czy operacje w obrębie miednicy mniejszej.

Nierówna równość

Artykuł 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski wyraźnie mówi, że każdy ma prawo do ochrony zdrowia, a zadaniem władz publicznych jest zapewnienie obywatelom równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicz-

Równy dostęp do pieluch

Magdalena Kowalewska

nych. Tymczasem obowiązujące zasady refundacji środków wchłaniających przeczą zasadzie równości.

Wyobraźmy sobie grupę osób, które straciły nogę. Części, która przeszła amputację w wyniku choroby przewlekłej przyznamy refundowaną protezę, natomiast tej części, która straciła kończynę w wyniku urazu mechanicznego refundowanej protezy nie przyznamy. Brzmi okrutnie, ale analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku refundacji środków wchłaniających.

Za suchymi przepisami kryje się dramat wielu osób, których nie stać na pełną odpłatność pieluch czy pieluchomajtek, brak możliwości wyjścia z domu, ograniczenie spotkań z przyjaciółmi, zrezygnowanie z pracy. Środek wchłaniający dla wielu osób to właśnie taka proteza umożliwiająca normalne życie. Lecz niestety, o tym przy tworzeniu przepisów się zapomina...

Rozwiązanie

Potrzeba ujednoczenia kryteriów przyznawania refundowanych pieluch i pieluchomajtek została zauważona przez członków Rady Naukowej ds. Problemu NTM - prof. A. Borkowskiego, prof. A. Członkowską, prof. T. Rechbergera oraz prof. T. Tołłoczko. Są to wybitni eksperci w swoich dziedzinach.

Rada Naukowa, bazując na standardach światowych, już w kwietniu 2004 r. stworzyła propozycję rozgraniczenia dwóch grup NTM: spowodowanych przyczynami neurogennymi oraz nieneurogennymi. Projekt został złożony na ręce ówczesnego Ministra Zdrowia, jednak nie uwzględniono go w nowelizacji rozporządzenia w 2004 r. W rzeczywistości w nowym rozporządzeniu nie wprowadzono żadnych zmian kopiując dotychczas obowiązujące zasady. W sierpniu b.r. projekt Rady - uwzględniający zastrzeżenia MZ dotyczące systemów kodów ICD - ponownie został przypomniany Ministrowi.

Apel do Ministra

Projekt Rady Naukowej ds. Problemu NTM do tej pory poparło 25 organizacji - czołowe instytucje wywodzące się z przedstawicieli środowisk medycznych oraz stowarzyszenia pacjenckie. Fakt ten mówi sam za siebie - zarówno eksperci jak i pacjenci widzą potrzebę zmian kryteriów przyznawania refundowanych środków wchłaniających i zgodnie przyłączają się do apelu skierowanego do Ministra Zdrowia.

A prace nad rozporządzeniami w Ministerstwie wciąż trwają. I wraz z nimi trwa nadzieja pacjentów.

Propozycja Rady Naukowej ds. Problemu NTM

Wskazania medyczne do refundacji środków wchłaniających

- neurogenne i nieneurogenne nietrzymanie moczu jako następstwo chorób nowotworowych
- neurogenne i nieneurogenne nietrzymanie moczu jako choroba podstawowa i/lub następstwo chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, urazów, zabiegów

Instytucje, które poparły projekt Rady Naukowej ds. Problemu NTM:

1. Fundacja „Życ z chorobą Parkinsona“
2. Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
3. Konsultanci krajowi (12) w dziedzinach: ginekologii onkologicznej, medycyny rodzinnej, neurologii, pielęgniarstwa, pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego, pielęgniarstwa onkologicznego, pielęgniarstwa pediatrycznego, pielęgniarstwa przewlekłe chorych i niepełnosprawnych, pielęgniarstwa rodzinnego, położnictwa i ginekologii, urologii, zdrowia publicznego
4. Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie
5. Małopolski Sejmik Organizacji Osób Niepełnosprawnych
6. Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych
7. Naczelna Rada Aptekarska
8. Naczelna Rada Lekarska
9. Ogólnopolska Federacja Organizacji Osób Niepełnosprawnych Ruchowo
10. Polskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimerera
11. Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej
12. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego
13. Rada Krajowa Stowarzyszeń Regionalnych Osób z Chorobą Parkinsona
14. Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych z Chorobami Układu Moczowego UROSTO